

**ZAKON O DOPOLNITVAH ZAKONA O GOSPODARJENJU Z GOZDOVI V LASTI
REPUBLIKE SLOVENIJE**

PREDLOG

EVA: 2026-2330-0093

I. UVOD

1. Ocena stanja in razlogi za sprejetje predloga zakona

Vlada Republike Slovenije je s sklepom št. 41003-5/2026/2 z dne 16. 7. 2026 pozvala predlagatelje finančnih načrtov, pri katerih so ustanovljeni proračunski skladi, da opravijo analizo učinkovitosti svojih proračunskih skladov in da v primerih, ko se sredstva teh skladov ne porabljajo tekoče, nemudoma pripravijo spremembe relevantnih zakonov na način, da se prosta sredstva vrnejo v integralni proračun.

Na podlagi 33. člena Zakona o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 9/16, 36/21 - ZZIRDKG in 140/22 – ZSDH-1A; v nadaljnjem besedilu: ZGGLRS), je v skladu z zakonom, ki ureja javne finance, ustanovljen proračunski sklad za gozdove (Gozdni sklad).

Četrty odstavek 33. člena ZGGLRS določa, da se sredstva Gozdnega sklada namenijo za financiranje:

1. pridobivanja gozdov;
2. nalog v zvezi z razpolaganjem z državnimi gozdovi;
3. obveznosti Republike Slovenije iz pridobitve lastninske pravice na gozdovih na podlagi zakona, ki ureja dedovanje;
4. ukrepov na območju Natura 2000 v zasebnih gozdovih v skladu s Programom upravljanja območij Natura 2000 in programom vlaganj v gozdove, ki ga na podlagi nacionalnega gozdnega programa pripravi Zavod za gozdove Slovenije v skladu z zakonom, ki ureja gozdove;
5. obveznosti do občin iz 35. člena tega zakona;
6. obveznosti iz naslova davkov, prispevkov in drugih obveznih dajatev, ki izvirajo iz lastninske pravice na državnih gozdovih;
7. promocije rabe lesa in lesnih proizvodov ter gozdno-lesnih verig;
8. nalog v zvezi s prevozom, hrambo in prodajo zaseženih in odvzetih gozdnih lesnih sortimentov, ki jih izvaja družba na podlagi zakona, ki ureja gozdove.

V skladu s tretjim odstavkom 36. člena ZGGLRS pa se ne glede na 33. člen ZGGLRS sredstva Gozdnega sklada namenijo tudi za financiranje nalog in obveznosti Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS, ki do dokončanja postopkov opravlja naloge in izpolnjuje obveznosti v zvezi s postopki denacionalizacije gozdov, vračanja premoženja in izplačilom odškodnin. Za ta namen se sredstva Gozdnega sklada prednostno namenijo po poplačilu obveznosti iz 3., 5. in 6. točke.

Gozdni sklad se na podlagi ZGGLRS financira iz namenskih prejemkov, in sicer prihodkov iz razpolaganja z državnimi gozdovi in letnega nadomestila za upravljanje državnih gozdov, ki ga plačuje družba Slovenski državni gozdovi d.o.o. v višini 20 odstotkov od prodaje lesa iz državnih gozdov.

S sredstvi Gozdnega sklada upravlja in razpolaga ministrstvo, pristojno za gozdarstvo na podlagi letnega programa porabe sredstev, ki ga sprejme vlada.

Sredstva za vzdrževanje gozdnih cest v skladu s tretjim odstavkom 38. člena Zakona o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZdavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS, 77/16, 78/23 – ZUNPEOVE in 85/25, v nadaljnjem besedilu ZG) zagotavljajo lokalne skupnosti iz lastnih sredstev in iz prihodkov iz 49. člena ter Republika Slovenija. V skladu z 49. členom ZG in Uredbo o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (Uradni list RS, št. 38/94, 20/95, 42/98, 12/99, 25/02, 35/03, 31/05, 9/06, 32/07, 36/09, 103/10, 35/12, 101/13 – ZDavNepr, 22/14 – odl. US in 42/15) lastniki gozdov plačujejo pristojbine za vzdrževanje gozdnih cest. V 48. členu ZG je določeno, da sredstva za sofinanciranje vzdrževanja gozdnih cest zagotavlja Republika Slovenija v proračunu. Na podlagi 21. člena Pravilnika o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove (Uradni list RS, št. 71/04, 95/04, 37/05, 87/05, 73/08, 63/10, 54/14, 60/15, 86/16, 31/19, 116/22, 137/22, 137/22 – popr. in 30/24; v nadaljnjem besedilu: pravilnik) se iz sredstev Republike Slovenije sofinancira delež vzdrževanja gozdnih cest, ki je javnega značaja. Delež je določen v Prilogi 4 pravilnika.

S predlagano dopolnitvijo zakona se med namene financiranja iz sredstev Gozdnega sklada na podlagi 33. člena ZGGLRS doda tudi namen financiranja vzdrževanje gozdnih cest. Gozdne ceste predstavljajo temeljno infrastrukturo za izvajanje trajnostnega gospodarjenja z gozdovi, saj omogočajo dostop do gozdov, izvajanje gozdnogojitvenih in varstvenih del ter učinkovito ukrepanje ob naravnih nesrečah.

Predlagana rešitev prispeva k učinkovitejšemu upravljanju gozdov in zagotavlja namensko porabo sredstev sklada za naloge, ki so neposredno povezane z ohranjanjem in gospodarjenjem z gozdovi.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Upošteva namene financiranja iz četrtega odstavka 33. člena ZGGLRS se predlaga dodatni namen financiranja iz sredstev Gozdnega sklada tudi za namen vzdrževanja gozdnih cest. Gozdni sklad je namenjen financiranju ukrepov in dejavnosti, ki prispevajo k trajnostnemu gospodarjenju z gozdovi, ohranjanju in izboljšanju njihovega stanja ter uresničevanju javnega interesa na področju gozdarstva.

Gozdne ceste predstavljajo ključno infrastrukturo za gospodarjenje z gozdovi, saj omogočajo dostop do gozdnih površin, izvedbo gozdnogojitvenih in varstvenih del, izvajanje sečnje in spravila lesa ter ukrepanje ob naravnih nesrečah in drugih izrednih dogodkih.

Zagotavljanje ustrezno vzdrževanega omrežja gozdnih cest je eden od pomembnih pogojev za trajnostno gospodarjenje z gozdovi in za ohranjanje njihovih gospodarskih, ekoloških in socialnih funkcij. Predlagana dopolnitev zato krepi namensko uporabo sredstev Gozdnega sklada za naloge, ki neposredno prispevajo k učinkovitemu upravljanju in gospodarjenju z gozdovi.

Ker se sredstva Gozdnega sklada ustvarjajo tudi na podlagi gospodarjenja z gozdovi v lasti Republike Slovenije, je utemeljeno, da se del teh sredstev lahko nameni za vzdrževanje infrastrukture, ki je nujna za izvajanje trajnostnega gospodarjenja z gozdovi in za dolgoročno ohranjanje njihove vrednosti.

Predlagana rešitev temelji na ugotovitvi, da so navedeni ukrepi vsebinsko tesno povezani z obstoječimi nameni Gozdnega sklada. Obstoječi nameni financiranja iz sredstev Gozdnega sklada kot predlagan dodatni namen financiranja vzdrževanja gozdnih cest zasledujejo isti cilj, to je zagotavljanje trajnostnega gospodarjenja z gozdovi, ohranjanje njihovih ekoloških, socialnih in proizvodnih funkcij ter izboljševanje odpornosti gozdov na podnebne spremembe, naravne ujme in biotske dejavnike.

Financiranje iz sredstev Gozdnega sklada se letno uskladi s pričakovanimi prihodki in prenesenimi sredstvi na podračunu proračunskega sklada iz preteklega leta s programom porabe, ki ga za tekoče leto sprejme Vlada,... Sprejem letnega programa porabe Gozdnega sklada določa že peti odstavek 33. člena ZGGLRS in omogoča prilaganje glede na spreminjajoče razmere v gozdarstvu.

2.2 Načela

Upravljanje z gozdovi mora zagotoviti trajnostni razvoj gozda kot ekosistema v smislu njegove biotske raznovrstnosti ter vseh njegovih ekoloških, gospodarskih in socialnih funkcij.

2.3 Poglavitne rešitve

Upošteva namene porabe iz četrtega odstavka 33. člena ZGGLRS se s predlagano dopolnitvijo zakona del namensko zbranih sredstev Gozdnega sklada zagotovi tudi za financiranje

vzdrževanja gozdnih cest. Zagotavljanje ustrezno vzdrževanega omrežja gozdnih cest je eden od pomembnih pogojev za trajnostno gospodarjenje z gozdovi in za ohranjanje njihovih gospodarskih, ekoloških in socialnih funkcij. Glede na določbe ZGGLRS se v 36. členu to področje nameni tudi za prednostno, pred financiranjem obveznosti Sklada Kmetijskih zemljišč in gozdov RS in ostalimi nameni financiranja.

3. Ocena finančnih posledic predloga zakona za državni proračun in druga javna finančna sredstva

S predlogom dopolnitve zakona se za izvajanje ukrepov sofinanciranja vzdrževanja gozdnih cest načrtuje zamenjava vira financiranja, in sicer se pravice porabe proračunskih sredstev od leta 2027 dalje, namesto iz integralnega dela proračuna Republike Slovenije zagotavljajo iz namenskih sredstev proračunskega sklada.

Ob nespremenjeni višini ocenjenih namenskih prejemkov in sredstev za financiranje posameznih namenov bo nov namen financiranja (vzdrževanje gozdnih cest na podlagi zakona, ki ureja gozdove) Gozdnega sklada pomenil zmanjšanje finančnih sredstev za druge namene predvsem za namen pridobivanje gozdov v last Republike Slovenije, ki pa v zadnjih letih nakazuje trend povečevanja in predstavlja glavni vir financiranja Gozdnega sklada.

4. Navedba, da so sredstva za izvajanje zakona v državnem proračunu zagotovljena, če predlog zakona predvideva porabo proračunskih sredstev v obdobju, za katero je bil državni proračun že sprejet

Vezano na veljavni Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2026 in 2027 (ZIPRS2627) (Uradni list RS, št. 95/25 in 112/25 – ZJF-K) in postopki priprave Predloga sprememb proračuna Republike Slovenije za leto 2027 in Predloga proračuna Republike Slovenije za leto 2028 se za izvajanje ukrepov sofinanciranja vzdrževanja gozdnih cest načrtuje zamenjava vira financiranja, in sicer se pravice porabe v višini 2.536.336,95 EUR namesto iz integralnega dela proračuna Republike Slovenije zagotovijo iz namenskih sredstev proračunskega sklada.

5. Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih in prilagojenosti predlagane ureditve pravu Evropske unije

5.1 Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

/

5.2 Prikaz ureditve v pravnem redu Evropske unije

Predlog ni predmet usklajevanja s pravnim redom EU.

5.3 Prikaz ureditve v posameznih državah članicah Evropske unije

Avstrija

Na podlagi Zakona o gospodarskih telesih avstrijskih zveznih gozdov je bil leta 1925 ustanovljen Österreichische Bundesforste (v nadaljevanju OBF), ki gospodari z državnimi gozdovi. Avstrijski zvezni gozdovi so bili do leta 1997 pod okriljem ministrstva pristojnega za gozdarstvo v okviru katerega je deloval OBF. V sredini 90 let prejšnjega stoletja je imel OBF birokratsko strukturo in naraščajoče izgube. Na podlagi Zveznega zakona o reorganizaciji pravnih razmerij Avstrijskih zveznih gozdov in ustanovitvi delniške družbe za nadaljevanje podjetja »Österreichische Bundesforste« iz leta 1996 (v nadaljevanju: Zvezni zakon o gozdovih) se je OBF finančno odcepil od proračuna države. Od 1. 1. 1997 dalje je OBF organizirani kot delniška družba, katere 100 % delničar je Republika Avstrija. OBF ima na nepremičninah države za pravice gospodarjenja z državnimi gozdovi, pašniki ter posebnih zemljiških služnosti podeljeno plačljivo pravico užitka. Letno plačuje državi nadomestilo za užitek, in sicer v višini 50 % čistega dobička družbe.

Vendar pa Avstrija sredstva ne nameni v poseben sklad, temveč se sredstva stekajo v zvezni proračun. Tako mora Avstrija za financiranje gozdarske politike uporabiti redna proračunska sredstva, posebne programe skupne kmetijske politike ali posebne namenske programe za obnovo gozdov, podnebno odpornost, preprečevanje požarov. Področje vzdrževanja gozdnih cest v Avstriji temelji na odgovornosti lastnikov oziroma uporabnikov, država pa predvsem določa pravni in strokovni okvir in nadzoruje njegovo spoštovanje.

Finska

Z državnimi gozdovi upravlja državno podjetje, ki ga nadzorujeta ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo ter ministrstvo za okolje. Upravlja z 12,5 mio ha površin, od tega je 3,5 mio ha gospodarskih gozdov, 3,4 mio ha vodnih površin in 5,6 mio ha drugih površin. Podjetje je razdeljeno na tri enote in sicer sektor za ohranjanje naravne dediščine, sektor za gozdarstvo ter poslovno enoto. Vzdrževanje gozdnih cest je urejeno kot kombinacija zasebnega financiranja lastnikov gozdov in javnih podpor ter deluje na načelu, da vzdrževanje plačujejo uporabniki oziroma tisti, ki imajo od nje gospodarsko korist. Država predvsem spodbuja ukrepe, ki dolgoročno izboljšujejo uporabnost gozdne cestne mreže.

Poljska

Poljska ima enega najbolj primerljivih mehanizmov, imenovan Forest Fund. Sklad deluje znotraj sistema državnih gozdov (Lasy Państwowe) in se financira predvsem iz prispevkov ekonomsko uspešnejših gozdnih enot. Namenjen je financiranju nalog v javnem interesu ter izravnavi finančnih razlik med posameznimi gozdnimi območji. Sistem temelji na načelu samofinanciranja državnih gozdov. Poljska tudi vzdrževanje gozdnih cest financira iz gozdnega sklada, saj je med skupnimi nalogami, ki so lahko financirajo, tudi gradnja infrastrukture. Zato se gradnja, rekonstrukcija in vzdrževanje gozdnih cest obravnavajo kot del stroškov gospodarjenja z gozdom, a le na območju državnih gozdov. V kolikor gre za gozdno cesto, ki jo uporabljajo drugi, lahko preko gozdnega sklada sodelujejo pri skupnih cestnih projektih in pri stroških cest, povezanih z gospodarjenjem z gozdovi.

II. BESEDILO ČLENOV

Zakon o dopolnitvah Zakona o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije

1. člen

V Zakonu o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 9/16, 36/21 – ZZIRDKG in 140/22 – ZSDH-1A) se v 33. členu v četrtem odstavku za 8. točko pika nadomesti s podpičjem ter doda nova 9. točka, ki se glasi:

»9. vzdrževanja gozdnih cest, na podlagi zakona, ki ureja gozdove.«.

2. člen

V 36. členu v tretjem odstavku se za številko 5. beseda »in« nadomesti z vejico in za številko »6.« doda besedilo »in 9.«.

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

3. člen

(uskladitev programa porabe sredstev)

Vlada v roku 30 dni od uveljavitve tega zakona uskladi letni program porabe sredstev Gozdnega sklada s tem zakonom.

4. člen

(začetek veljavnosti zakona)

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.

Ljubljana, dne ____ septembra 2026

EVA 2026-2330-0093

Državni zbor Republike Slovenije
Zoran Stevanović
predsednik

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

Člen dopolnjuje vsebino četrtega odstavka 33. člena ZGGLRS, tako da dodaja nov namen financiranja iz sredstev Gozdnega sklada in sicer vzdrževanje gozdnih cest, na podlagi zakona, ki ureja gozdove. Ker tudi navedene naloge neposredno prispevajo k doseganju ciljev, zaradi katerih je bil ustanovljen Gozdni sklad, se predlaga njihovo vključitev med zakonsko določene namene porabe sredstev sklada. Rešitev zagotavlja dodatno stabilnost financiranja nalog, ki so bistvene za ohranjanje in razvoj gozdov ter za izvajanje gozdne politike Republike Slovenije.

K 2. členu:

Vsebina člena določa prednostno financiranje vzdrževanja gozdnih cest pred financiranjem obveznosti Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS iz naslova nalog in obveznosti v zvezi s postopki denacionalizacije gozdov, vračanja premoženja in izplačilom odškodnin.

K 3. členu:

S sredstvi Gozdnega sklada upravlja in z njimi razpolaga ministrstvo, pristojno za gozdarstvo, na podlagi letnega programa porabe sredstev. Vlada Republike Slovenija mora v roku 30 dni od uveljavitve tega zakona uskladiti letni program porabe sredstev Gozdnega sklada.

K 4. členu:

Člen določa uveljavitev zakona. Določi se takojšnja uveljavitev ter uporaba zakona, saj gre za spremembo, ki jo je treba realizirati še skozi Program porabe sredstev Gozdnega sklada, ki ga za posamezno leto sprejme Vlada.